

Reijo Telarannan puhe Tuomasmessussa Järvenpään kirkossa 3.2.2008

Evankeliumi Joh. 12: 25–33

Jeesus sanoi: *"Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen, mutta joka tässä maailmassa panee alttiiksi elämänsä, saa osakseen ikuisen elämän. Jos joku tahtoo olla minun palvelijani, seuratkoon minua. Missä minä olen, siellä on oleva myös palvelijani, ja Isä kunnioittaa sitä, joka palvelee minua. Nyt olen järkyttynyt. Mitä sanoisin? Isä, pelasta minut tästä hetkestä! Ei! Juuri tähän on elämäni tähännyt. Isä, kirkasta nimesi!"*

Silloin kuului taivaasta ääni: "Minä olen sen kirkastanut ja kirkastan jälleen." Paikalla oleva väkijoukko kuuli äänen ja sanoi ukkosen jyrähtäneen. Jotkut kyllä sanoivat: "Enkeli puhui hänelle." Silloin Jeesus sanoi: "Ei tämä ääni puhunut minun tähteni, vaan teidän tähtenne. Nyt tämä maailma on tuomiolla, nyt tämän maailman ruhtinas syöstään vallasta. Ja kun minut korotetaan maasta, minä vedän kaikki luokseni." Näillä sanoilla Jeesus ilmaisi, millainen tulisi olemaan hänen kuolemansa.

Romanialainen pastori Joseph Ton joutui kommunistihallinnon aikana uskonsa takia moneen kertaan vangituksi ja pahoinpidellyksi. Eräänä sunnuntaina hän piti väkevän saarnan. Siinä hän kehotti seurakuntia vastustamaan kommunistisen puolueen ja salaisen poliisin aikomusta ryhtyä valvomaan pappien toimintaa ja saarnojen sisältöä. Jumalanpalveluksen jälkeen saarnaa monistettiin ja sitä jaettiin myös muihin seurakuntiin.

Aikanaan saarnamoniste kulkeutui myös salaisen poliisin haltuun. Ton vangittiin ja häntä kuulusteltiin. Lopuksi häntä vaadittiin peruuttamaan saarnansa.

”En tee sitä,” Ton vastasi rauhallisesti.

Salaisen poliisin kuulustelijat yllättyivät. He olivat tottuneet siihen, että kaikki pelkäsivät ja tottelivat heitä.

”Ettekö te tiedä, että me voimme käyttää voimakeinoja teidän taivuttelemiseksi?” kuulustelija sanoi ankarana.

”Teidän äärimmäinen voimakeinonne on minun surmaamiseni,” Ton vastasi. ”Minun vahvin puolustautumiseni on se, että minä kuolen. Jos te tapatte minut, minun saarnojani tullaan lukemaan tuhat kertaa enemmän kuin jos minä elän. Tappaessanne minut te teette suuren palveluksen asialle, jonka puolesta olen mielihyvin valmis kuolemaan,” pastori Ton jatkoi

Kuulustelijat menivät hiljaisiksi. He tajusivat pastorin olevan oikeassa. He saattoivat pahoinpidellä tämän, pitää jonkin aikaa vangittuna, mutta hänen henkeään he eivät voineet viedä.

Pastori Josef Tonin ja salaisen poliisin tapaamisesta on kulunut jo reilut pari vuosikymmentä. Romania ei ole enää kommunistinen valtio. Nyt maa tunnetaan siitä, että Nokia ja monet muut suuret yritykset ovat siirtämässä sinne tehtaitaan.

Silti kristityt joutuvat vielä tänäänkin maksamaan kovaa hintaa, jopa oman henkensä, uskostaan Jeesukseen Kristukseen. Esimerkiksi tämän laskiaissunnuntain aikana maailmassa surmataan enemmän kristittyjä, kuin mitä meitä on nyt koolla täällä Järvenpään kirkossa. Vuodessa kristittyjä surmataan uskonsa tähden pari sataa tuhatta eli noin Tampereen asukasluvun verran.

Meillä Suomessa ei ketään vainota hänen uskonsa takia. Korkeintaan täällä piikitellään karismaattisuudesta tai nimitellään Raamatun sanan todesta ottamisen takia fundamentalistiksi.

Tilanne muualla maailmassa on kovin toisenlainen. YK on listannut seitsemäntoista sellaista maata, joissa on vaarallista olla tunnustava kristitty. Esimerkiksi Intiassa on viime aikoina poltettu kuusikymmentä kirkkoa ja pahoinpidelty kristittyjä. Monet ovat joutuneet surmatuiksi vain siksi, että ovat tunnustautuneet kristityiksi. Kuvaava näiden maiden tilanteelle on Kiinassa pienten kotikirkkojen pastorien koulutukseen liittyvä ohje:

1. Ole aina valmis kertomaan Jeesuksesta ja julistamaan evankeliumia
2. Ennen kuin alat saarnata, varmista pakotiesi
3. Ole valmis kuolemaan samana päivänä

Tämän päivän evankeliumitekstistä Jeesus ottaa esille sen, mitä on olla hänen seuraajansa: ”Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen, mutta joka tässä maailmassa panee alttiiksi elämänsä, saa osakseen ikuisen elämän.”

Mitä se arvoituksellinen lause merkitsee? Puhuuko Jeesus vain niistä, jotka joutuvat verellään ja hengellään todistamaan uskonsa ylösnousseeseen Vapahtajaansa? Vai onko sillä jotain sanottavaa myös meille kaukana vainoista asuville?

Lause kuulostaa arvoitukselliselta. Kun otamme mukaan myös edellisen jakeen, joka jostain syytä on jätetty pois päivän evankeliumitekstistä, meille alkaa valjeta, mistä on kysymys. Tuo samaan Jeesuksen puheeseen kuuluva edellinen jae kuuluu:

”Totisesti, totisesti: jos vehnänyvä ei putoa maahan ja kuole, se jää vain yhdeksi jyväksi, mutta jos se kuolee, se tuottaa runsaan sadon.” (Joh.12:24)

Tässä ollaan niiden kuuluisien perimmäisten kysymysten äärellä. Jeesus haluaa vastata kerralla ja havainnollisesti meille tuttuun kysymykseen siitä, mikä on elämän tarkoitus, vai onko sitä? Katsotaanpa millaisessa tilanteessa Jeesus tuon sanoo?

Toimintansa aikana Jeesus oli sanonut usein: ”Minun aikani ei ole vielä tullut.” Tämän päivän tekstissä Jeesus kertoo hänen hetkensä nyt tulleen. Kolmen vuoden taival lähestyy täyttymystään.

Jos kuvittelet itsesi hänen tilalleen, niin tajuat varmasti, ettei kyseessä ollut mikä tahansa hetki: Jeesuksella on edessään valheellinen näytösoikeudenkäynti. Häntä odottavat pilkka, häväistys, pahoinpitely ja ruoskinta. Häntä odottaa julma, verinen ja tuskallinen kuolema.

Ei siis ole ihme, että hän huudahtaa: ”Nyt olen järkyttynyt. Mitä sanoisin? Isä, pelasta minut tästä hetkestä!” Heti perään Jeesus kuitenkin kokoaa itsensä ja jatkaa: ”Ei! Juuri tähän on elämäni tähännyt. Isä, kirkasta nimesi!”

Jeesus haluaa kulkea tiensä loppuun saakka, hamaan ristillä tapahtuvaan tuskalliseen kuolemaan saakka. Hän halusi itse olla se vehnänyvä, joka kuollessaan antaa elämän, ei vain sinulle ja minulle vaan jokaiselle syntiselle ja katuvalle ihmiselle, joka häneen omana Vapahtajanaan uskoo ja hänen armoonsa turvautuu.

Raamattu on täynnä kristityn elämään liittyviä paradokseja, lauseita, joissa ei inhimillisesti ajatellen ole juuri tolkkua:

Antaessaan saa (Luuk.6:38)

Kadottaessaan löytää (Matt.10:39)

Tullessaan pieneksi kasvaa suureksi (Matt.18:4)

Nöyrytyessään tulee korotetuksi (Matt.23:12)

Heikkoudestamme tulee voimamme (2 Kor.12:9-10)

Joka teistä haluaa olla ensimmäinen, olkoon kaikkien palvelija (Mark.9:35)

Jeesuksen vertaus vehnänjyvistä sopii hyvin listan jatkoksi.

Mitä näille kaikille on yhteistä?

Kaikissa noista kohdista ihminen luopuu omastaan lähimmäisensä hyväksi luottaen enemmän Jumalaan kuin ihmisiin tai omaan voimaansa.

Jumala käyttää nöyriä ja murtuneita. Heikoissa, voimattomissa ja omassa voimassaan vähäisissä tulee esille Jumalan voima ja kirkkaus. Siksi myös Jeesus puhuu päivän tekstissä oman kuolemansa yhteydessä Jumalan nimen kirkastamisesta. Se, mikä maailman silmissä näyttää tappiolta ja kuolemalta merkitseekin Jumalan voiman ja rakkauden kirkastamista.

Elämä murtaa ja muovaa meitä monella tavalla. Jos me kokoaisimme listan kaikesta siitä, mitä tässä messussa olevat ovat joutuneet käymään läpi, luettelosta tulisi pitkä.

Hajonneita avioliittoja

Rikkinäisiä koteja

Sairauksia ja läheisten kuolemia

Menetettyjä työpaikkoja

Työttömyyttä, puutetta ja köyhyyttä

Vanhempansa arvot ja opetukset hylänneitä lapsia

Kärsimyksen ja vaikeuksien keskellä meillä on kaksi vaihtoehtoa: Joko me katkeroidumme ja eristäydymme, annamme vehnänjyvän kuolla ja maatua satoa tuottamatta, tai me ojentaudumme kohti Jumalaa ja saamme tuottaa Jeesuksen lupaamaa satoa.

Jeesus kutsuu meitä valitsemaan eristäytymisen ja katkeroitumisen sijasta kasvamisen, kuoleman sijasta elämän

Psalmissa 34 sanotaan: Kun vanhurskaat huutavat apua, Herra kuulee ja pelastaa heidät kaikesta hädästä. Herra on lähellä niitä, joilla on särkynyt sydän, hän pelastaa ne, joilla on murtunut mieli. Monet vaivat kohtaavat vanhurskasta, mutta kaikista niistä Herra hänet vapauttaa. (Ps.34:18-20)

Tuon Raamatun lupauksen lisäksi minulla on sinulle lisää hyviä uutisia. Erityisen tärkeä se sanoma on juuri sinulle, joka kenties mietit, miksi olet joutunut omassa elämässäsi kohtaamaan niin paljon vaikeuksia ja kärsimyksiä.

Jeesuksesta sanotaan, että koska hän on ollut kaikessa kiusattuna, hän voi kiusattuja, siis sinua ja minua, auttaa. Tätä samaa vehnänjyvän osaa, murtumisen kautta elämän tuottamista hän tarjoaa tänään sinulle ja minulle.

Vain sellainen, joka on itse ollut sairaana, osaa rohkaista ja lohduttaa vakavasti sairasta.

Vain sellainen, jonka oma koti on hajonnut, pystyy kuunnellen ja tukien lähestymään sellaista, jonka elämä tuntuu kodin hajoamisen myötä pirstoutuneen kokonaan.

Vain masennusta kokenut pystyy todella kuuntelemaan ja auttamaan sellaista, joka on vajonnut masennuksen valtaan.

Voisiko siis olla niin, että se, minkä me olemme kokeneet murtumisena ja vastoinkäymisenä, onkin ollut vain vehnänyjvän joutumista päivänvalosta pimeään ja kosteaan multaan?

Listaa voisi jatkaa, mutta taisit jo ymmärtää, mihin pyrin: Voisiko olla niin, että siellä sinun ahdistavassa pimeydessäsi on syntynyt jotain, joka nyt odottaa vain nousua ylös mullasta, kasvua ja sadon tuottamista?

Vehnänyjvän vertaus opastaa meitä näkemään asiat Jeesuksen tavoin. Hänen laillaan me saamme kuolla itsekkyydellemme, katkeruudellemme ja omiin sen hetken vaikeuksiimme tuijottamiselle. Jeesuksen lailla me saamme olla synnyttämässä elämää, rohkaisemassa lähimmäisiämme sekä todistamassa omalla elämällämme Jumalan voimasta ja rakkaudesta.

Parasta on se, että hän joka on itse kulkenut vehnänyjvän tien, on kanssamme joka hetki, myös silloin, kun me mullan pimeydessä odotamme uutta elämää, iankaikkista elämää, jonka hän on meille luvannut antaa.

Aloitin tämän saarnan kertomuksella romanialaisesta pastori Josef Tonista, joka suostui panemaan kaiken alttiiksi johdattaakseen muita Jeesuksen luo ja iankaikkiseen elämään. Päätän toisenlaiseen kertomukseen, tarinaan joesta, joka virtasi vehmaan ja rehevän maiseman halki.

Eräänä päivänä joki saapui suuren hiekka-aavikon reunaan. Se pelästyi aavikon kuumuutta ja kuivuutta ja sanoi: ”Jos virtaan tuonne, imeydyn kuivaan hiekkaan ja auringon kuuma paahde haihduttaa minut olemattomiin!”

”Mene vain rohkeasti sinne,” kuului ylhäältä rohkaiseva ääni.

Hetken emmittyyään joki jatkoi matkaa. Kävi juuri niin kuin se oli pelännyt. Se imeytyi kuivaan hiekkaan ja auringon hellittämätön paahde haihdutti sen, kunnes pisaraakaan ei ollut jäljellä.

Veden haihtuessa taivaalle alkoi muodostua pilviä. Ne tarjosivat aavikolle kauan kaivatun varjon ja suojasivat auringon paahteelta. Lopulta pilviä oli niin paljon, että niistä alkoi sataa vettä. Vesi sai aavikon viheriöimään ja valui tuhansina pieninä puroina kuivaksi jääneeseen joenuomaan. Pian vettä oli niin paljon, että se virtasi ryöpyten läpi vihreäksi tasangoksi muuttuneen aavikon kohti kaukana hämöttävää merta.

”Vasta nyt olen oikeassa elementissäni! Vasta nyt olen saanut tehdä sitä, mitä varten minut on luotu!” joki huusi innoissaan iloiten kaikesta siitä elämästä, mitä se oli matkansa aikana voinut synnyttää.

”Joka rakastaa elämäänsä, kadottaa sen, mutta joka tässä maailmassa panee alttiiksi elämänsä, saa osakseen ikuisen elämän.”

Rakkaat ystävät, annetaan niiden elävän veden virtojen, joista Jeesus puhui samarialaiselle naiselle Sykarin kaivolla, virrata oman elämämme kautta vapaina ja mitään pelkäämättä. Annetaan niiden virrata vapaina, että janoiset tulevat juotetuiksi ja nälkäiset ravituiksi. Annetaan Pyhän Hengen

muuttaa oman elämämme autiomaat eläviksi ja Jumalan voimaa ja suuruutta julistaviksi niityiksi. Annetaan sen, mikä ennen oli kuollutta ja kuivaa, virota eloon ja kasvaa luonnollisella tavalla ylliluonnolliseksi Jumalan suuruuden ja Jeesuksen armon täyttämäksi elämäksi.

RUKOUS

Kaikkivaltias Isä, armahda meitä, auta ettemme vain kuuntelisi sanaasi vaan myös eläisimme sen mukaan. Salli syvissä vesissäsi hukkoa sen, minkä on määrä tuhoutua. Salli sen herätä henkiin, mikä ikinä voi herätä henkiin Jeesuksen, meidän Herramme, ja hänen Pyhän Henkensä voimasta. Hänelle kuuluu kunnia kautta aikojen. (Origenes 185–254)

USKONTUNNUSTUS

Minä uskon Jumalaan, Isään, Kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan Luojaan, ja Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme, joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta, kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin, astui alas tuonelaan, nousi kolmantena päivänä kuolleista, astui ylös taivaisiin, istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita, ja Pyhään Henkeen, pyhän yhteisen seurakunnan, pyhän yhteyden, syntien anteeksiantamisen, ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän.